

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

Office of The National Economic and Social Development Board

eMENSCR

ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ

wanchat

.....

เข้าสู่ระบบ

Powered by NECTEC

มติ ครม. 4 ธันวาคม 2560

ระดับของแผน

ยุทธศาสตร์ชาติ

1

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

มีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง
เป็นคนในศตวรรษที่ 21 ที่สมบูรณ์
สร้างโอกาสและความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม
สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม
ภาครัฐของประชาชน

การสร้างความมั่นคงในทุกระดับ
ความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

1. ด้านความมั่นคง
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
4. ด้านการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษาระดับสูง
5. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของภาคเกษตรกรรม
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

2

แผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิรูปประเทศ
ด้าน ...

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

แผนความมั่นคง

3

“แผนแม่บทด้าน.....”

“แผนพัฒนา.....”

“แผนปฏิบัติการด้าน ..... ระยะที่ ... (พ.ศ. .... - ....)”

แผนอื่น ๆ

มาตรา 65 ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

มาตรา 142 การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่างๆ

มาตรา 162 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 270 ให้วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจติดตามเสนอแนะ เร่งรัดการกระทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 275 ให้มีดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 ปีหลังจากที่ พ.ร.บ. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ มีผลบังคับใช้

มาตรา 5 ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า 20 ปี และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 6 ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์พัฒนาประเทศ (2) เป้าหมายการพัฒนาระยะยาว กำหนดระยะเวลา และตัวชี้วัด (3) ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ

มาตรา 7 การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ โดยให้มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

มาตรา 8 ให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้วเสร็จเบื้องต้น เพื่อแก้ไขปรับปรุง

มาตรา 11 คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก 5 ปี หรือในกรณีที่สถานการณ์โลกหรือของประเทศเปลี่ยนแปลง

มาตรา 16 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่างๆ

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ แก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับผลการรับฟังความคิดเห็น

มาตรา 257 การปฏิรูปประเทศต้องบรรลุเป้าหมาย ต่อไปนี้

- (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ
- (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ
- (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 259 ให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศรัฐธรรมนูญ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

มาตรา 6 ให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านนั้น ๆ

มาตรา 7 แผนการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) แผน ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ และผลอันพึงประสงค์ (2) กำหนดระยะเวลา และตัวชี้วัด (3) หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบ (4) วงเงินที่คาดว่าจะใช้ (5) ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี (6) การเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็น

มาตรา 8 กำหนดด้านแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ในการจัดทำต้องกำหนดเรื่องรับฟังความเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะขององค์กรฝ่ายตุลาการด้วย

มาตรา 10 การปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ให้กรม.แต่งตั้งคณะกรรมการ (2) ที่ประชุมร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับจากวันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ แล้วเสนอ กกก.ยุทธศาสตร์ชาติเห็นชอบภายในสิบห้าวัน (3) เริ่มดำเนินการจัดทำแผน

มาตรา 13 ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงด้านใด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทหรือเพราะเหตุอื่นใด ให้กรม.แจ้งคณะกรรมการปฏิรูป

ยุทธศาสตร์ชาติฯ

ร่างยุทธศาสตร์ชาติ
(ฉบับเสนอสถานีวิทยุแห่งชาติ)
(มีถ้อยแถลง ๒๕๖๑)

1.คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เสนอความคิดเห็นออนไลน์ Email : archan@nesdb.go.th (นายอาชัย รุจิระชุตนะ)	2.คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เสนอความคิดเห็นออนไลน์ Email : Sasithorn@nesdb.go.th (น.ส.ศศิธร พลัดเดช)
3.คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ เสนอความคิดเห็นออนไลน์ Email : kanda@nesdb.go.th (น.ส.กานดา ชูซัด)	4.คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม เสนอความคิดเห็นออนไลน์ Email : montip@nesdb.go.th (น.ส.มนต์ทิพย์ สัมพันธ์วงศ์)
5.คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เสนอความคิดเห็นออนไลน์ Email : Wannapa@nesdb.go.th (น.ส.วรรณภา คล้ายสวน)	6.คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ เสนอความคิดเห็นออนไลน์ Email : wanchat@nesdb.go.th (นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ)

เอกสารนำเสนอ การประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติครั้งที่ 2/2561
เอกสารนำเสนอ การประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติครั้งที่ 3/2561
เอกสารนำเสนอ การประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติครั้งที่ 4/2561
เอกสารประกอบการนำเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อสถานีวิทยุแห่งชาติ วันที่ 18 มิถุนายน 2561

แฟกซ์ : 022829149 (ทุกคนะใช้เบอร์นี้)
ไปรษณีย์ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
(วงเล็บมุมซอง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้าน.....)

จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

- จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือน เมษายน 2561
- จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม 2561
- จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 เดือน มิถุนายน 2561
- จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม 2561
- จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ปีที่ 1 ฉบับที่ 5 เดือน สิงหาคม 2561

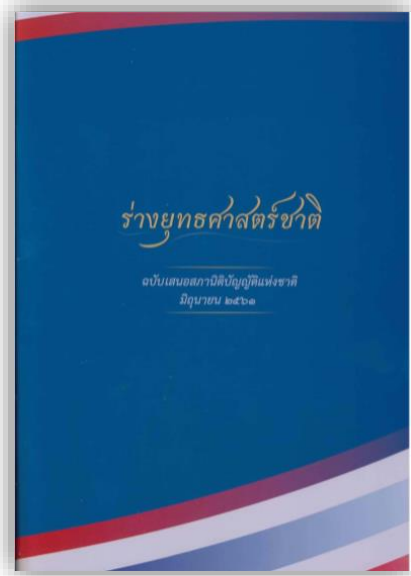
การปฏิรูปประเทศ

- แบบฟอร์มแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิรูป
- ประเด็นปฏิรูปแยกตามหน่วยงาน
- เอกสารประกอบการนำเสนอ เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ
- แบบฟอร์มกรอกข้อมูลหน่วยงานระดับกรมและกอง
- Infographic แผนปฏิรูปประเทศ
- คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับระบบ eMENSCR

1.การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : rf@nesdb.go.th	2.การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : NSCR@nesdb.go.th, Surapong@ocsc.go.th
3.การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : rf@nesdb.go.th	4.การปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) Email : kittisak@nesdb.go.th
5.การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : Econreform@nesdb.go.th	6.การปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : Chuleeporn@nesdb.go.th (นางชุลีพร บุญยามาลิก)
7.การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : Jinanggoon@nesdb.go.th (นางสาวจินางศุกร โรจนินันต์)	8.การปฏิรูปประเทศด้านสื่อมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : rf@nesdb.go.th
9.การปฏิรูปประเทศด้านสังคม แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : worawan@nesdb.go.th (นางสาววรรณ พลัดคามิน)	10.การปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : Thaienergyreform2017@gmail.com
11.การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (PDF / Word) Email : rf@nesdb.go.th	

ภาพรวมแผนการปฏิรูปประเทศ

โครงสร้างของ ร่าง ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580)

วิสัยทัศน์

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าหมายการพัฒนาประเทศภาพรวม

“ประเทศไทยมีมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนาคมทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาคีรัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

1. ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2.ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
4. ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
5. ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
6. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

1. ด้านความมั่นคง

เพื่อบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับและทุกมิติ

2. ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป็นการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ ควบคู่กับการขยายโอกาสของประเทศไทยในเวทีโลก

3. ด้านพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์

คนไทยในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และมีคุณธรรม

4. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

คำนึงถึงความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกิดผลลัพธ์ต่อความยั่งยืน

6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารภาครัฐ

การปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”

1. บทนำ

2. เป้าหมาย

3. ตัวชี้วัด

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมาย 20 ปี

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- เป้าหมายที่ 1 ประชาชนอยู่ดี กินดี มีความสุข
- เป้าหมายที่ 2 บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- เป้าหมายที่ 3 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- เป้าหมายที่ 4 ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ 5 การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

- ตัวชี้วัดที่ 1 ความสุขของประชากรชาวไทย
- ตัวชี้วัดที่ 2 ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- ตัวชี้วัดที่ 3 ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ตัวชี้วัดที่ 4 บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ
- ตัวชี้วัดที่ 5 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก

- 1 การรักษาความสงบภายในประเทศ**
  - พัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
  - พัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ
  - พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
  - พัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ
- 2 ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง**
  - แก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน
  - ติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่
  - สร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
  - รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

- 3 พัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ**
  - พัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ
  - พัฒนาและฝึกพลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ
  - พัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ
- 4 บูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ**
  - เสริมสร้างและรักษาคุณภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ
  - เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค
  - ร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

- 5 พัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบบูรณาการ**
  - พัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม
  - บริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ
  - พัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย 20 ปี

1.ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

2.ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 1

รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

ตัวชี้วัดที่ 2

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ 3

การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

ตัวชี้วัดที่ 4

ผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก

1

การเกษตรสร้างมูลค่า

- เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร
- เกษตรปลอดภัย ให้ความรู้ สนับสนุนกลไกตลาด เปลี่ยนผ่านสู่เกษตรอินทรีย์
- เกษตรชีวภาพ ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรม ฐานทรัพยากรชีวภาพ
- เกษตรแปรรูป เพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรพรีเมียม
- เกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา

2

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

- อุตสาหกรรมชีวภาพ
- อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร
- อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์
- อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์
- อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

3

สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

- ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ
- ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
- ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
- ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

4

โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

- การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ
- การสร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- การเพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่
- การรักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค

5

พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

- การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
- การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน
- การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
- การสร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
- การปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

เป้าหมาย 20 ปี

1. คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
2. สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 1	การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย
ตัวชี้วัดที่ 2	ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตัวชี้วัดที่ 3	การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 7 ประเด็นหลัก

1 ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

- การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว
- การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา
- การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
- การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ
- การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม
- การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

- การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21
- การเปลี่ยนโฉมบทบาท 'ครู' ให้เป็นครูยุคใหม่
- การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท
- การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก
- การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม
- การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

5 เสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

- การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ
- การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ
- การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
- การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี
- การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

2 พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

- ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย
- ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น
- ช่วงวัยแรงงาน
- ช่วงวัยผู้สูงอายุ

4 ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

- การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ
- การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ
- การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

6 สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย
- การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน
- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7 เสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

- การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต
- การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ
- การส่งเสริมการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดสู่ระดับอาชีพ
- การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

เป้าหมาย 20 ปี

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1 สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- 2 กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับเพื่อความสมานฉันท์
- 3 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

- ตัวชี้วัดที่ 1 ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร
- ตัวชี้วัดที่ 2 ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน
- ตัวชี้วัดที่ 3 ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
- ตัวชี้วัดที่ 4 คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก

1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

- ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
- ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค
- กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร
- เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน
- สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม
- ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง
- สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อย และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

2 การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี

- พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค
- กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ
- จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต
- ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด
- สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- พัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

3 การเสริมสร้างพลังทางสังคม

- สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม
- การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน
- ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม
- สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม
- สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

4 การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

- ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ
- เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง
- สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน
- สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย 20 ปี

- อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
- ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจประเทศ
- ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
- ยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 1	การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัดที่ 2	สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู
ตัวชี้วัดที่ 3	พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัดที่ 4	ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ประเด็นหลัก

1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

- เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด
- อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ
- รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

2 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

- เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล
- ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
- ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม
- พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน บนสังคมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของภาครัฐและภาคเอกชน
- พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

4 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโต

- จัดทำแผนผังภูมิโนเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิโนเวศอย่างเป็นเอกภาพ
- พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิโนเวศอย่างยั่งยืน
- จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล
- สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
- พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัครด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น

5 พัฒนาความมั่นคงทางน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ
- เพิ่มผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล
- พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน
- พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน ในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร
- เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

6 ยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

- ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย
- พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม
- จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
- พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าหมาย 20 ปี

1. ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
2. ภาครัฐมีขนาดเล็ก gọn พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ 1	ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ
ตัวชี้วัดที่ 2	ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ
ตัวชี้วัดที่ 3	ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ
ตัวชี้วัดที่ 4	ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ประเด็นหลัก

1 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่าง สะดวกรวดเร็ว โปร่งใส

- การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค
- ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

2 ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการ โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

- ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
- ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
- ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ

3 ภาครัฐมีขนาดเล็ก กะทัดรัด เหมาะสมกับภารกิจ เปิดกว้าง ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

- ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม
- ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
- ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล

4 ภาครัฐมีความทันสมัย

- องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ
- พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย

5 บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

- ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม
- บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

6 ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต

- ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
- การปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาด เป็นธรรม และตรวจสอบได้
- การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น

- ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง
- มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น
- การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

8 กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอ

- บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม
- ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน
- ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม
- พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษจำคุก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

“แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560 มาตรา 3)

ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 10 บัญญัติว่า

1) เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

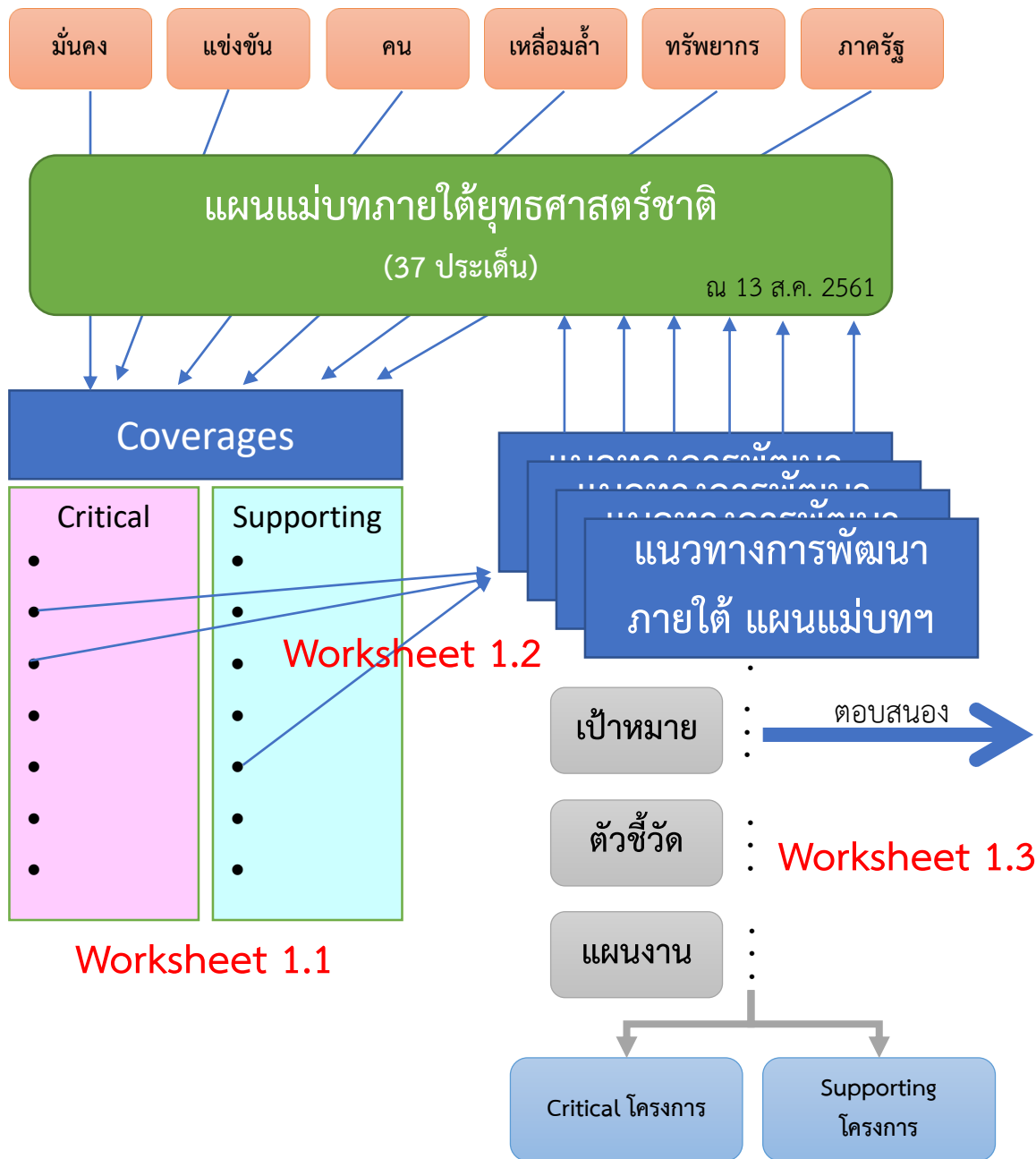
2) แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน

3) แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย

4) ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

มาตรา 10 ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นผู้จัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อย่างไรก็ตาม มาตรา 17 ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแล้วแต่กรณี มอบหมาย” ดังนั้น คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น เพื่อดำเนินการศึกษาและจัดหาข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้

แผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วจะมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของหน่วยงาน

“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

1. ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
2. ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
4. ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
5. ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
6. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

- ประชาชนอยู่ดี กินดี มีความสุข
- บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
- สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาค้นตลอดช่วงชีวิต
- สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับเพื่อความสมานฉันท์
- เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ
- อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
- ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ
- ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
- ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล
- ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
- ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัย จริตและประพฤติมิชอบ
- กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

แผนแม่บท ประเด็น.... (ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2561)

1. การรักษาความสงบภายในประเทศ
2. การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง
3. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ
5. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม
6. การเกษตรสร้างมูลค่า
7. อุตสาหกรรมและบริการ
8. การท่องเที่ยว
9. โครงสร้างพื้นฐาน
10. พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
11. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
12. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
13. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
14. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
15. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
16. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
17. การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

18. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
19. การปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค
20. การสร้างหลักประกันสังคม (รวมประเด็นแรงงาน การศึกษาและสาธารณสุข)
21. เรื่องกระบวนการยุติธรรม
22. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
23. การเสริมสร้างพลังทางสังคม
24. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเอง และการจัดการตนเอง
25. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
26. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
27. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
28. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง
29. พัฒนาความมั่นคงทางน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
30. ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ
31. การพัฒนาระบบบริการประชาชน
32. การปรับสมดุลภาครัฐ
33. การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ
34. การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
35. การต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ
36. การแก้ไขกฎหมาย
37. การปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม

รูปแบบและเค้าโครงของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บท ประเด็น....

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนที่ 2 ภาพรวมของแผนแม่บทประเด็น... ในช่วงระยะเวลา 20 ปี

2.1 บทนำ เกริ่นนำเกี่ยวกับความจำเป็นในการพัฒนา และกรอบแนวทางภาพกว้าง ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เห็นภาพการดำเนินงานในภาพรวม

2.1.1 เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ กล่าวถึง เป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติที่แผนแม่บทฯ ต้องการบรรลุ (การแสดงความเชื่อมโยง ของแผนแม่บทในการที่จะบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ)

2.1.2 กรอบแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ กล่าวถึง ประเด็นยุทธศาสตร์ ชาติที่แผนแม่บทฯ ได้ใช้เป็นกรอบจัดทำแผนแม่บทฯ ในการบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ (การแสดงความเชื่อมโยงของ แผนแม่บทฯ ต่อประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน)

2.2 เป้าหมาย เป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุในช่วง 20 ปีซึ่งควรเป็นเป้าหมายที่วัดได้ ในเชิงผลลัพธ์ โดยต้องมีการระบุค่าเป้าหมายแบ่งออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี และต้องมีความสอดคล้องและส่งผลต่อเป้าหมายที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ

2.3 ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย ระบุตัวชี้วัดที่ใช้วัดค่าเป้าหมายของแผนแม่บทฯ (ข้อ 2.2) โดยไม่ต้องระบุค่าเป้าหมาย

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาภายใต้แผนแม่บท ประเด็น ....

แนวทางการพัฒนา แนวทางที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งอาจมี หลายแนวทาง โดยอธิบายแนวทางนี้ แบบกระชับ

3.1 แนวทางการพัฒนา .....

- 1) เป้าหมายการพัฒนา เป้าหมายการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา
- 2) ตัวชี้วัด กำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดผลตามเป้าหมายการพัฒนา
- 3) แผนงาน กำหนดกรอบแผนงาน
- 4) โครงการสำคัญ โครงการสำคัญที่จะขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (ตามแบบฟอร์มคำขอประมาณ)

3.x แนวทางการพัฒนา .....

- 1) เป้าหมายการพัฒนา เป้าหมายการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา
- 2) ตัวชี้วัด กำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดผลตามเป้าหมายการพัฒนา
- 3) แผนงาน กำหนดกรอบแผนงาน
- 4) โครงการสำคัญ โครงการสำคัญที่จะขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (ตามแบบฟอร์มคำขอประมาณ)

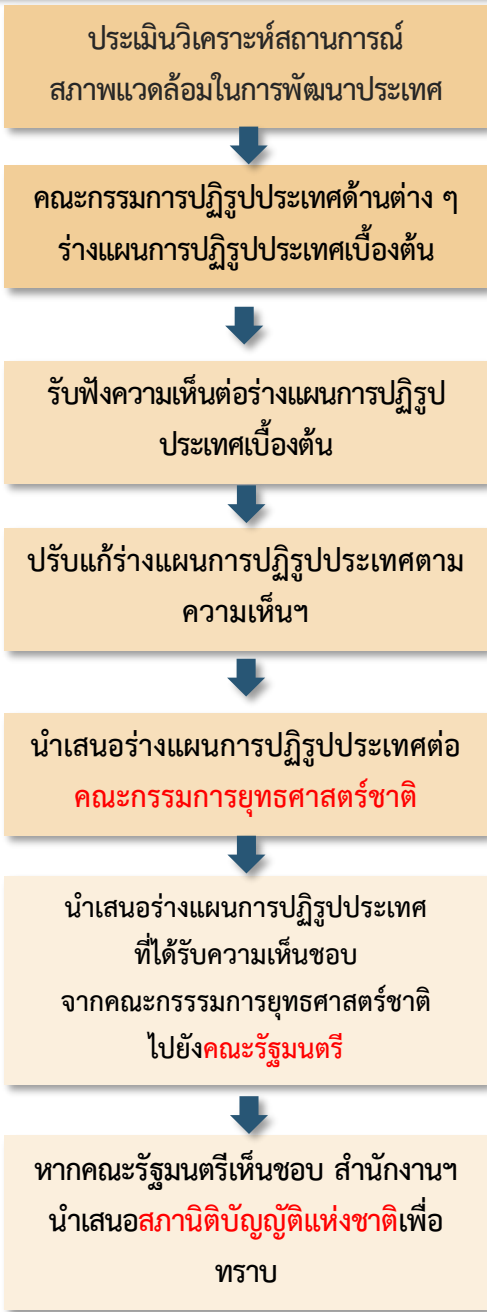
Objectives & activities	Indicators	Means of verification	Assumptions
Goal (Impact)			
Purpose/ (Outcome)			
Outputs			
Activities			

มาตรา 257 การปฏิรูปประเทศต้องบรรลุเป้าหมาย ต่อไปนี้

- (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ
- (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ
- (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 259 ให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศรัฐธรรมนูญ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

มาตรา 6 ให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านนั้น ๆ

มาตรา 7 แผนการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) แผน ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ และผลอันพึงประสงค์ (2) กำหนดระยะเวลา และตัวชี้วัด (3) หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบ (4) วงเงินที่คาดว่าจะใช้ (5) ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี (6) การเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็น

มาตรา 8 กำหนดด้านแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ในการจัดทำต้องกำหนดเรื่องรับฟังความเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะขององค์กรฝ่ายตุลาการด้วย

มาตรา 10 การปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ให้กรม.แต่งตั้งคณะกรรมการ (2) ที่ประชุมร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับจากวันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ แล้วเสนอ กกก.ยุทธศาสตร์ชาติเห็นชอบภายในสิบห้าวัน (3) เริ่มดำเนินการจัดทำแผน

มาตรา 13 ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงด้านใด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทหรือเพราะเหตุอื่นใด ให้กรม.แจ้งคณะกรรมการปฏิรูป

1. ด้านการเมือง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่าง พรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยตรวจสอบได้ นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี
2. ด้านการบริหารราชการ องค์กรภาครัฐเปิดกว้างและเชื่อมโยงข้อมูลกัน กะทัดรัดแต่แข็งแรง ทำงานเพื่อประชาชนโดยเชิงพื้นที่เป็นหลัก จัดระบบบริหารและบริการให้เป็นดิจิทัล จัดระบบบุคลากรให้มีมาตรฐานกลาง มีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต
3. ด้านกฎหมาย ให้กฎหมายดีและเป็นธรรมสอดคล้องกับหลักนิติธรรมเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการกฎหมายอย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจและสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยง่าย และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องและเป็นธรรม
4. ด้านยุติธรรม ให้ทุกขั้นตอนมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน มีกลไกช่วยเหลือประชาชนโดยเสมอภาค บังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด พัฒนาระบบสอบสวนคดีอาญาที่มีการตรวจสอบและถ่วงดุล ระบบนิติวิทยาศาสตร์มีมาตรฐาน และกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการแข่งขันของประเทศ
5. ด้านเศรษฐกิจ มีผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศสูงขึ้น มีการเติบโตอย่างครอบคลุมทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ระบบมาตรฐานและนวัตกรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประชาชน และสถาบันทางเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูงขึ้น
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา พื้นฟูและยั่งยืนเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ทั้งทรัพยากรทางบก (ป่าไม้และสัตว์ป่า ดิน แร่) ทางน้ำ ทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อม
7. ด้านสาธารณสุข ระบบบริการปฐมภูมิมีความครอบคลุม ระบบสุขภาพของประเทศมีเอกภาพ กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ละพื้นที่ และประชาชนไทยมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี บนหลักการสร้างนำซ่อม และผู้ที่อาศัยในประเทศไทยมีโอกาสเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็น
8. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี คุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อับความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ การรับรู้ของประชาชน และสื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝังทัศนคติที่ดี
9. ด้านสังคม คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น สังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการ และให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการชุมชนได้ด้วยตนเอง
10. ด้านพลังงาน ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้การบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานพลังงาน และการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงาน
11. ด้านป้องกันการทุจริตฯ มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ยกกระตบการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

หน้าที่ของหน่วยงานรัฐต่อยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

1.

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (มาตรา 5 วรรคสอง)

2.

ให้ความร่วมมือสศช. ในฐานะเลขานุการฯ ในการประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการตาม พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 2560 (มาตรา 22 (3))

3.

ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด (มาตรา 24)

4.

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย (มาตรา 10 วรรคสาม)

5.

ดำเนินการแก้ไขกรณีความปรากฏว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท (มาตรา 26)

1.

ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (มาตรา 6 วรรคสอง)

2.

ให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในการวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามข้อเสนอแนะ (มาตรา 24 วรรคแรก และสอง)

3.

รายงานผลการติดตามการดำเนินการภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะสำนักงานเลขานุการฯ กำหนด (มาตรา 25 วรรคแรก)

4.

กรณีการดำเนินการใด ของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานของรัฐ (หัวหน้าหน่วยงาน) ให้ความร่วมมือให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไข ปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้กรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ (มาตรา 6 (2))

การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ตาม พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 2560

การรายงาน

1 รายงานผลการดำเนินการประจำปี ตามมาตรา 24

รายงานให้ทราบภายใน 90 วัน จากวันที่หน่วยงานรายงานตามกำหนด สศช.

1 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

2 คณะรัฐมนตรี

3 หัวหน้าหน่วยงาน

4 รัฐสภา

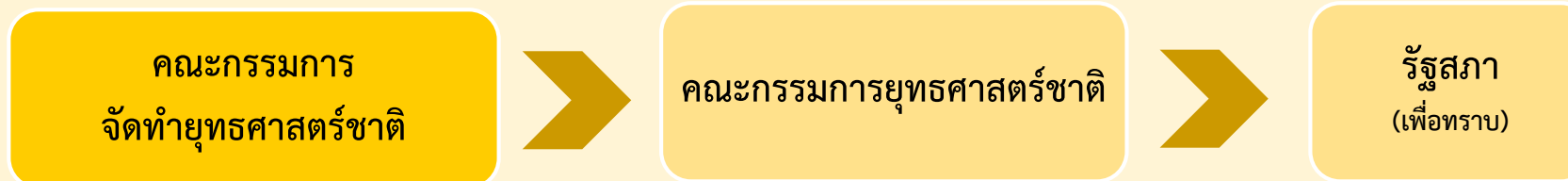
ตาม มาตรา 23 วรรค 2

(นิติบัญญัติ ตุลาการ ออกริธีการ องค์กรอัยการ)

2 รายงานเป็นการเฉพาะเรื่อง

กรณีมีเหตุอันควรให้รายงานรัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง

คณะกรรมการจัดทำฯ รายงานต่อคณะกรรมการฯ และเสนอสภาเป็นการเฉพาะเรื่อง (มาตรา 24 วรรค 3)

รายงาน

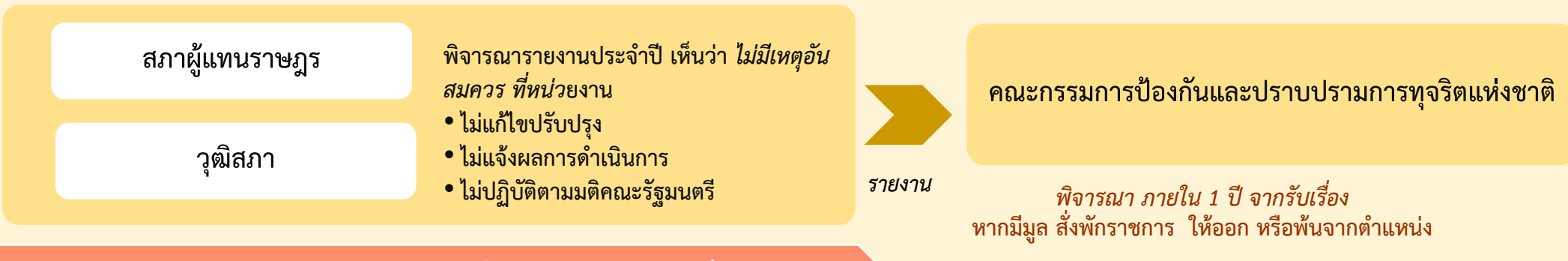
การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ตาม พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 2560

การตรวจสอบ

3

การตรวจสอบของฝ่ายนิติบัญญัติ

กรณีตรวจสอบจากรายงานประจำปีแล้ว พบว่าหน่วยงานไม่ดำเนินการ โดยไม่มีเหตุอันสมควร สามารถส่งเรื่องให้ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

4

การตรวจสอบของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

กรณีที่ความปรากฏว่าการดำเนินการของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ตามมาตรา 26

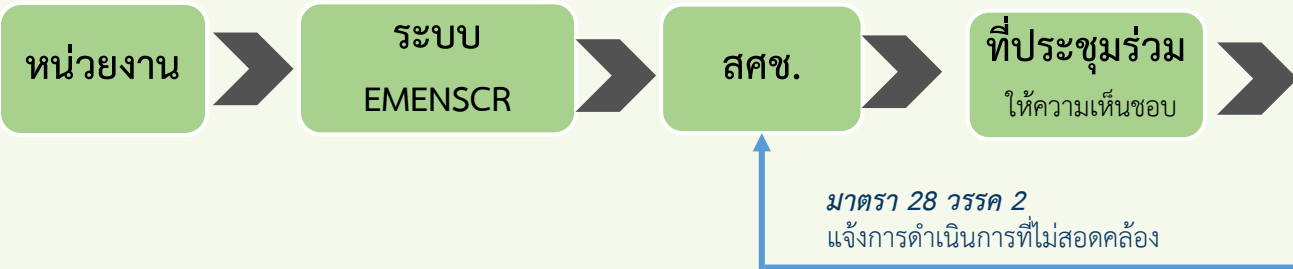

การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล

ตาม พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ 2560

การรายงาน กรณีปกติรายงานผลการดำเนินการประจำปี ตามมาตรา 25

รายงานให้ทราบภายใน 90 วัน จากวันที่หน่วยงานรายงานตามกำหนด สคช.

1 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

2 คณะรัฐมนตรี

3 หัวหน้าหน่วยงาน ตาม มาตรา 24 วรรค 2

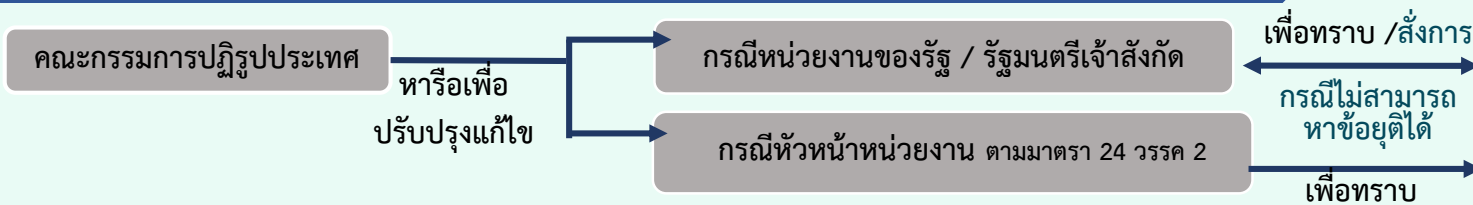
4 รัฐสภา

5 ประชาชน

มาตรา 33 ครม. รายงาน
ทุก 3 เดือน
โดยเสนอไม่ช้ากว่า 10 วัน
ก่อนครบกำหนด

มาตรา 28 เผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบทางระบบสารสนเทศ

กรณีตรวจสอบ กรณีที่พบว่า การดำเนินงานของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ (มาตรา 26)

1 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

2 คณะรัฐมนตรี

3 หัวหน้าหน่วยงาน ตาม มาตรา 24 วรรค 2

4 หรือ รัฐสภา

กรณีตรวจสอบ กรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้ และเป็นเรื่องเร่งด่วน (มาตรา 27)

แนวคิดและหลักการ eMENSOCR

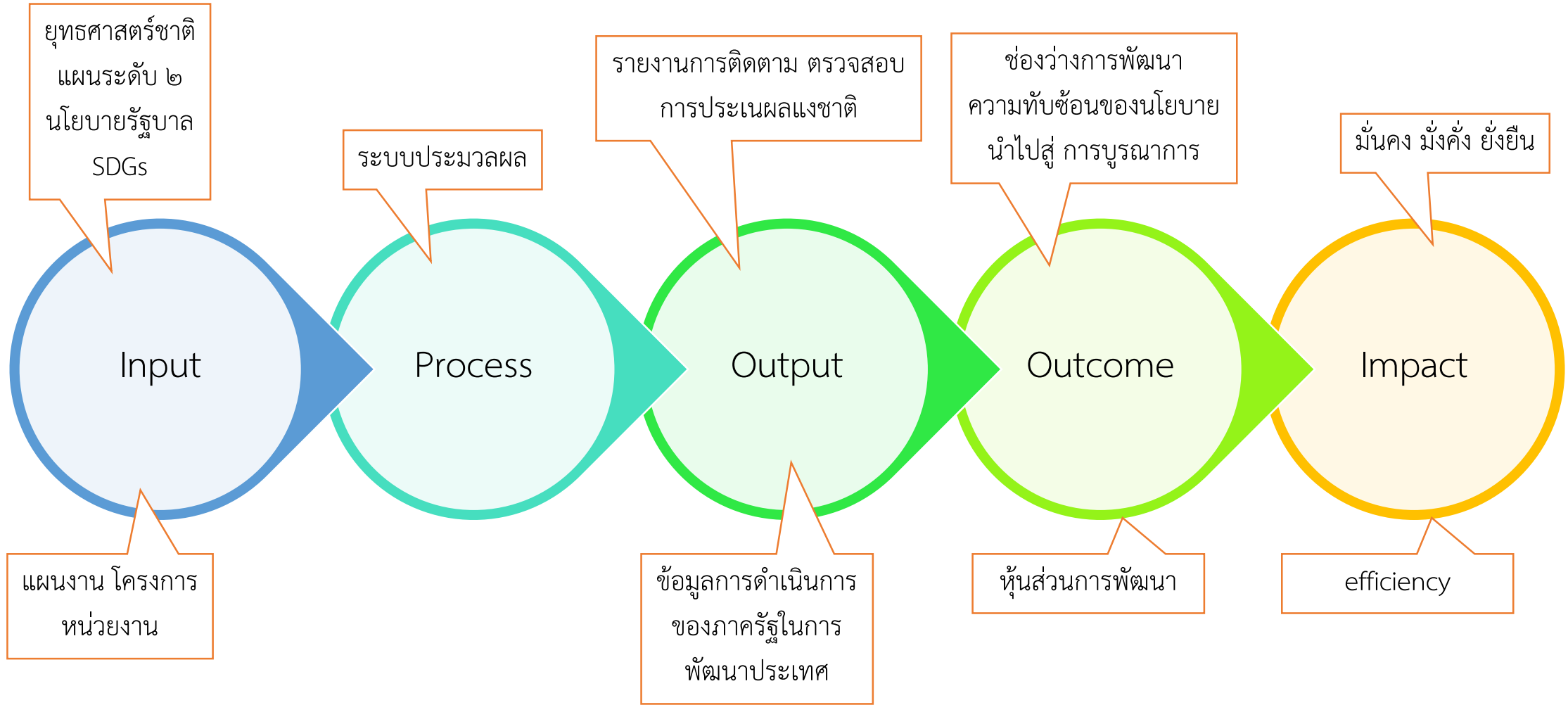
Function Agenda Area

หน่วยงาน

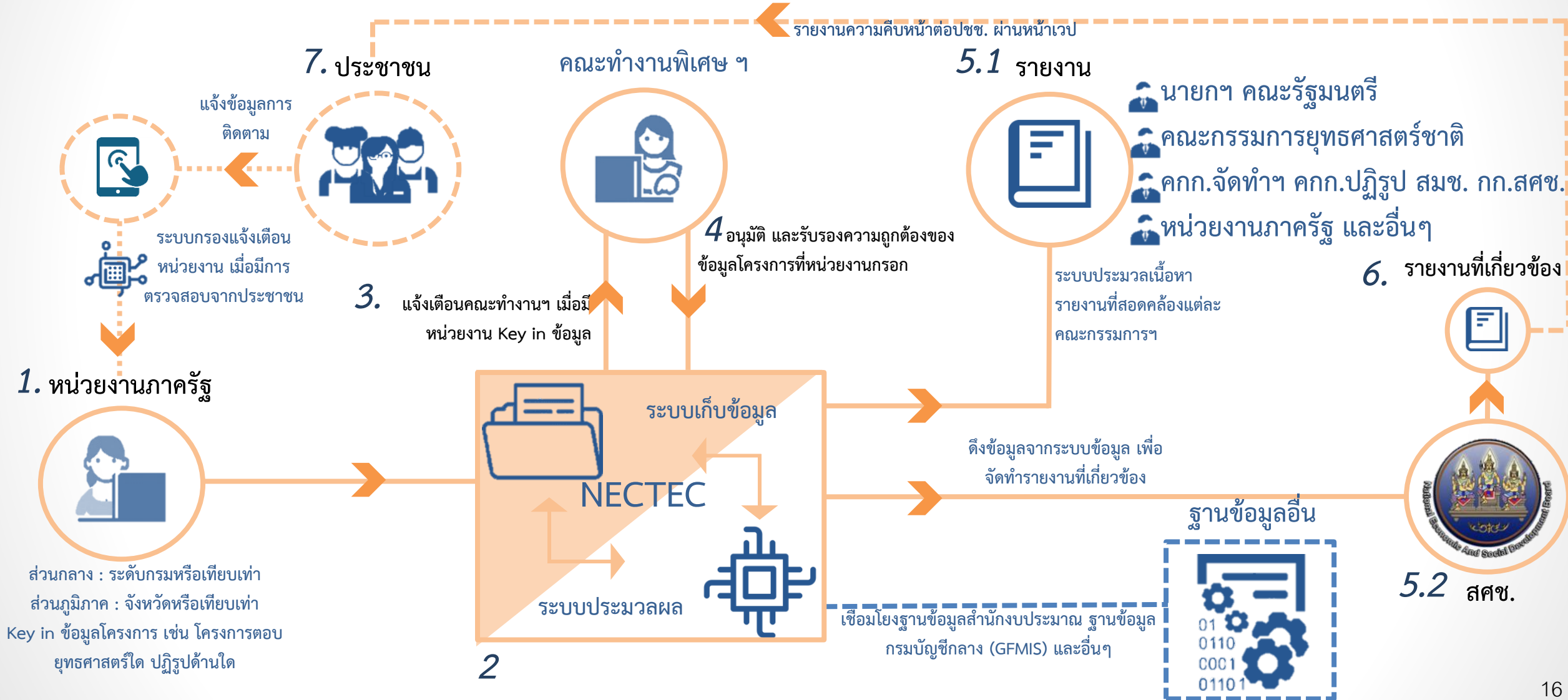
1. บูรณาการการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล นโยบาย แผนงาน โครงการภาครัฐ (One Report)
2. เห็นภาพรวมการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ จนระดับนโยบาย
3. เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ นโยบาย (ทุกขั้นตอน policy cycle)
4. ลดขั้นตอนระหว่างหน่วยงาน
5. ลดการใช้กระดาษ มุ่งสู่ e-Government

หลักการในการออกแบบระบบ

eMENSCR

โครงสร้างระบบติดตามประเมินผล

- แผนระดับที่ 1 (ยุทธศาสตร์ชาติ)
- แผนระดับที่ 2 (แผนปฏิรูป
แผนแม่บท แผนมั่นคง etc.)
- แผนระดับที่ 3 (แผนปฏิบัติการ)
- นโยบายรัฐบาล
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

M1

ความเชื่อมโยง
ระดับแผน
เป้าหมาย

M2

ข้อมูลทั่วไป

- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- เป้าหมาย เชิงผลผลิตและผลลัพธ์
- ตัวชี้วัด
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- กลุ่มเป้าหมาย

M3

รายละเอียด

- โครงการ
- การดำเนินงาน

M4

แผนการ
ดำเนินงาน/
กิจกรรม

- วงเงินงบประมาณ
(วงเงินงบประมาณทั้งหมด
และแหล่งเงิน)
- แผนการใช้จ่ายงบประมาณ
รายไตรมาส

M5

งบประมาณ

M6

ผลการ
ดำเนินงาน

ผู้อนุมัติ

M7

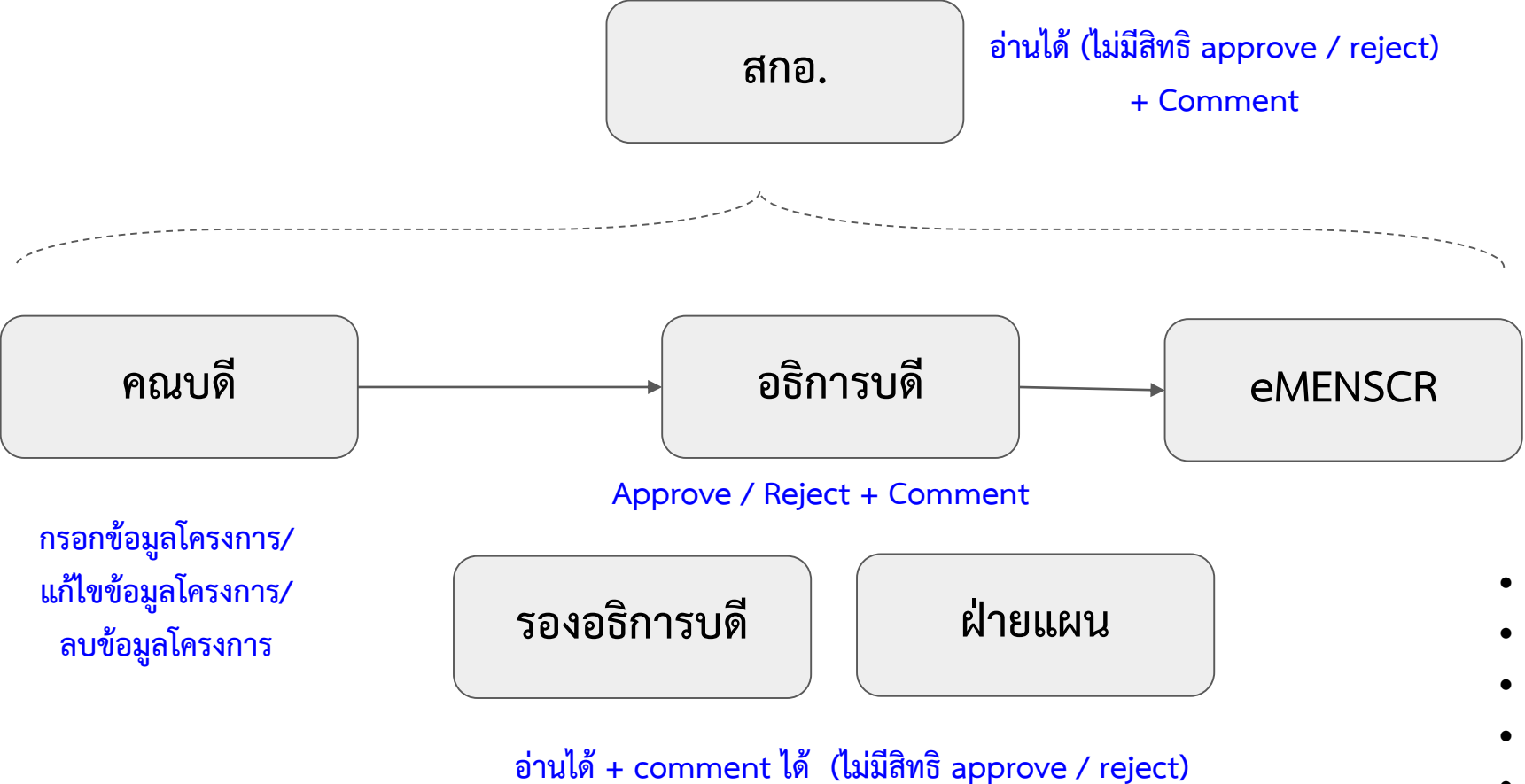
ผู้อนุมัติ

- ชื่อโครงการ /การดำเนินงาน
- ลักษณะของโครงการ (ใช้/ไม่ใช้งบประมาณ)
- วิธีการดำเนินงาน (ดำเนินการเอง/ จัดจ้าง)
- สถานะการดำเนินโครงการ

- กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการ
(ระบุรายไตรมาส)
- ระยะเวลาการดำเนินการของแต่ละกิจกรรม

- การดำเนินงานรายไตรมาส
(การเบิกจ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงาน)
- ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน
- ข้อเสนอแนะ

5. Workflow มหาวิทยาลัย

- Workflow หน่วยราชการ
- Workflow ส่วนภูมิภาค
- Workflow รัฐวิสาหกิจ
- Workflow องค์กรมหาชน
- Workflow มหาวิทยาลัย
- Workflow องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล อบต.)
- Workflow องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ. พัทยา กทม.)

จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ

จดหมายข่าวยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕ เดือน สิงหาคม ๒๕๖๑

ความก้าวหน้าการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน

ยุทธศาสตร์ชาติ ปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการนำร่างยุทธศาสตร์ชาติขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อมีผลบังคับใช้ตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป และ**การปฏิรูปประเทศ ปัจจุบัน**อยู่ระหว่างกระบวนการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ ด้าน ที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑

จดหมายข่าวฉบับนี้ จะนำเสนอประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และคำอธิบายเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประชาชนได้อะไร?

"ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สิ่งที่ประชาชนจะได้รับจากการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน มีดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมีดังนี้

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมีดังนี้

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาคนในทุกด้านและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมีดังนี้

๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนในการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทุกคนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมีดังนี้

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมีดังนี้

สรุป การนำเข้าข้อมูล

1

ชื่อสถาบันการศึกษา	ความสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน						จำนวน โครงการ/การ ดำเนินงาน
	ความมั่นคง	การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	

2

ชื่อสถาบันการศึกษา	แผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน											แผนระดับ 2 อนุฯ	จำนวน โครงการ/ การดำเนินงาน
	การเมือง	บริหารราชการแผ่นดิน	กฎหมาย	กระบวนการยุติธรรม	เศรษฐกิจ	ทรัพยากรธรรมชาติ	สาธารณสุข	สื่อสารมวลชน	สังคม	พลังงาน	ทุจริตและประพฤติมิชอบ		

จำนวนโครงการ/การดำเนินงาน ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) ของแต่ละมหาวิทยาลัย

3

ชื่อสถาบัน	จำนวนโครงการ/การดำเนินงาน
------------	---------------------------

eMENSCR version ๑

ถาม - ตอบ

Wanchat Suwankitti, Ph.D.
wanchat@nesdb.go.th

www.nesdb.go.th

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในความหมายของตัวเอง

rángyúthàscàstǎrxàtì
phǎnghànrápǔrǔpǔrǎxtǎi

sàtsh.
www.nesdb.go.th

ghàrtǎi rǎimghàrtǎi
rángphǎn mǎm bǎt